

Doble poeta i doble narrador

La primera frase de l'entrada dedicada a Joan Barceló i Cullerés (Menàrguens, Noguera, 1955-Barcelona, 1980) pel *Diccionari de la literatura catalana* indica que va ser poeta i narrador, i la segona, on llegim que, a més, va ser autor de teatre i pintor, torna a dir que va ser narrador i poeta.

Sense gust

L'Émile d'*El gat* recorda que el diumenge, amb la primera dona, anaven a dinar a prop d'un riu, on es banyaven. I que, continua Simenon al paràgraf següent –però no pas Lluís Maria Todó, perquè supprimeix el fragment, amb la benedicció de Quaderns Crema–, “quan tornaven cap a casa, tenien un gust estrany a la boca, el gust dels fregits que s'havien menjat, de les fulles trepitjades, del fang del riu”.

El saltamartí salta

labutxaca-Salvador Oliva diu que el Rei d'A través del mirall ordena a Sessa que vagi a buscar els timbals, quan li ordena que digui als timbalers que comencin a tocar. Però li ordeni el que li ordeni, tot seguit el criat se'n va botant com un saltamartí (“bounding away like a grasshopper”), fragment que salta de l'edició labutxaca-Salvador Oliva.

Mal ajuntats a Fabra

Com feia Fabra, el DIEC2 diu que el guarà o l'ase eguasser és l'ase “que es destina a ésser ajuntat a una egua”, però el sentit que el verb *ajuntar* té segurament aquí, de “còpula”, no apareix a l'entrada “ajuntar” i, per tant, cal deduir que el guarà o l'ase eguasser treballa al costat de l'egua en les feines del camp. Moll i Coromines, i també el GD62, ja van veure, a diferència de l'IEC, que calia corregir la definició. Moll: “ase de llavor, destinat a cobrir les someres i egües”. Coromines: “ase gran destinat a cobrir les egües, les someres”. GD62: “ase destinat a cobrir les egües i les someres”.

Una antologia selecciona els millors poemes galaico-portuguesos traduïts per Llompart

“Totes les aus del món cançons d'amor cantaven”. La primera part del vers del trobador galaico-portuguès Nuno Fernandes Torneol (segle XIII), en versió de Josep Maria Llompart (Palma, 1925-1993), ha estat utilitzada per a titular una antologia de les traduccions que l'escriptor mallorquí va fer de poetes galaico-portuguesos, publicada pel Consell de Mallorca a cura de Gabriel de la S. T. Sampol. El volum, *Totes les aus del món. Versions de poesia galaicoportuguesa*, és el nou títol de la col·lecció “Mixtàlia”.

Amb aquesta edició, el Consell dóna continuïtat a una col·lecció que, en els seus darrers números, ha recuperat obres tan rellevants com ara la *Poesia completa* de Miquel Gayà Sitjar; l'*Ofrena de Sonets / Flama*, de Miquel Dolç; l'estudi sobre els escrits de Bartomeu Forteza sota el títol *Les veus estèrils*, o els *Sonets* de Guillem Cabrer, també recopilats per Gabriel de la S. T. Sampol.

L'antologia de “Mixtàlia” és una selecció de dues antologies anteriors, *Poesia galaicoportuguesa* i *Poesia gallega, portuguesa i brasilera moderna*. Sampol ha triat els autors i textos més destacats des de l'inici fins a la gran figura de la modernitat, Pessoa. Formen, per tant, el volum els trobadors i, d'èpoques més recents, Gil Vicente, Luís de Camões, Bocage, Rosalia de Castro, Antero de Quental, Teixeira de Pascoaes i Fernando Pessoa.

En l'arxiu de l'escriptor i antòleg s'han trobat set traduccions inèdites, que Sampol comenta en la introducció. Una d'elles, de Gil Vicente, l'afegeix a la selecció.

Les introduccions originals de Llompart a les seves dues antologies són reproduïts en el volum, en apèndix.

La traducció poètica va ser fonamental en la producció literària de Llompart. A diferència d'altres companys seus de generació, iguala i fons i tot supera en quantitat l'obra pròpia. Va començar com a traductor del francès però va destacar principalment com a traductor de la literatura d'autors del domini galaico-portuguès.

L'interès, recorda Sampol, li va venir per Galícia. Son pare, coronel, fou destinat a la Corunya i així, Llompart va viure en terres gallegues des dels 2 anys fins als 6.

D'aquesta estada, diria Carles Riba, “en va servir uns records i un afecte especial pel món gallec, que ja d'adult reconvertí en interès per la literatura gallegoportuguesa.”

L'antòleg estudia en la introducció la traducció poètica dins l'obra de Llompart; les traduccions de Llompart dins el conjunt de les traduccions poètiques del portuguès i la tria de poetes i poesies en les dues grans antologies llopartianes.

Pel que fa als resultats literaris, Sampol afirma que Llompart aconsegueix el seu objectiu, perquè ens dóna unes poesies catalanes que permeten considerar que s'ha llegit el poema original. Així, els sonets de Camões, Bocage o Quental, per exemple, sonen en català com si hi haguessin estat escrits, i són fidels al fons i a la forma: “són poesies catalanes i són traduccions”, diu Gabriel de la S. T. Sampol.

Josep M. Llompart va destacar com a traductor, en especial de la poesia galaico-portuguesa.